ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
міжнародних відносин і права
_____ Юрій МУДРИК
29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Етичні стандарти юридичної практичної та наукової діяльності
Назва дисципліни

Галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність – D8 Право
Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма – Право
Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, ***Шифр дисципліни*** – ОЗП.01
Мова навчання – українська
Статус дисципліни: обов'язкова (загальної підготовки)
Факультет – Міжнародних відносин і права
Кафедра – Права

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, у т.ч. ІРС				
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Семінарські заняття					Залік	Іспит
Д	1	1	4	120	38	12		26		82			+	
Разом ДФН			4	120	38	12		26		82			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Право» за спеціальністю D8 Право.

Програма складена _____ д-ром юрид. наук, проф. Тетяною ТАРАСЕВИЧ
Підпис(и) автора(ів) Науковий ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри права

Протокол від 29 серпня 2025 р. № 1

Зав. кафедри права _____ Микола ВАВРИНЧУК
Підпис Ініціали, прізвище

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова Вченої ради _____ Юрій МУДРИК
Підпис Ініціали, Прізвище

Хмельницький 2025

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОП	міжнародних відносин і права		Світлана ЛУЧКОВСЬКА

3) Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «**Етичні стандарти юридичної практичної та наукової діяльності»** становить частину фахової підготовки магістрів зі спеціальності «Право». Її вивчення обумовлено необхідністю системного розгляду усього комплексу питань, які виникають в правовідносинах правничої діяльності та їх реалізації у різних сферах професійної діяльності юриста.

Пререквізити: Вихідна.

Постреквізити:

ОФП.04 Актуальні питання правового регулювання договірних та позадоговірних відносин
ОФП.05 Теорія та практика міжнародного права
ОФП.06 Міжнародне економічне право
ОФП.07 Правове регулювання господарської діяльності в країнах ЄС
ОФП.08 Правове регулювання господарської діяльності в країнах ЄС (курсова робота)
ОФП.09 Проблемні аспекти фінансового та інвестиційного права
ОФП.10 Доктринальні основи та актуальні проблеми кримінальної юстиції
ОФП.11 Виробнича практика 1
ОФП.12 Юридична (клінічна) практика
ОФП.13 Виробнича практика 2
ЄДКІ

Компетентності: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ФК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України. ФК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського Союзу з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні. ФК 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України. ФК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції. ФК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.ФК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування. ФК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника. ФК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією. ФК14. Здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини. УК1. Здатність комплексно застосовувати поглиблені правничі знання та практичні навички для юридичного супроводу бізнесу, здійснення правозахисної діяльності та вирішення складних правових завдань у національному та міжнародному контексті, демонструючи лідерські якості та дотримуючись професійних етичних стандартів.

Програмні результати навчання: ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами. ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв’язання. ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права. ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції. ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу. ПРН 14. Обгрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування. ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проєктів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу

на відповідні суспільні відносини. ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності. ПРН 19. Приймати відповідальні рішення в умовах невизначеності, керуючись засадами професійної етики та принципами верховенства права, демонструючи високий рівень самоорганізації та лідерства у юридичній практиці.

Мета дисципліни – забезпечити засвоєння студентами моральних засад та етичних стандартів правничої професії і сформувати на цій основі ключові компетентності, що є фундаментом правової, комунікативної та наукової культури юриста.

Завдання дисципліни: розкриття сутності та структури професійної культури юриста, її правових, моральних та етичних складових; вивчення ключових категорій етики як інструменту для аналізу професійної діяльності та огляд формалізованих джерел правничої етики; розгляд умов формування комунікативної та наукової культури як основи професійної компетентності юриста; аналіз причин та проявів професійної деформації свідомості, а також визначення шляхів її подолання через самовдосконалення.

У рамках навчальної дисципліни студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен ***розуміти*** сутність фундаментальних європейських і національних етичних стандартів правничої діяльності; бути ***здатен використовувати, утверджувати і розвивати*** у професійній діяльності юриста правові цінності; ***уміти утверджувати та дотримуватися*** етичних стандартів юридичної діяльності, стандартів професійної незалежності як із правової, так і з морально-етичної позиції; ***уміти використовувати*** морально-етичні норми та правила поведінки у конкретних життєвих ситуаціях; ***знати*** міжнародні стандарти організації та діяльності прокуратури, адвокатури, системи судових органів, їх класифікації та сутності; міжнародні стандарти поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку; *розуміти* актуальні зарубіжні доктрини організації і діяльності інститутів прокуратури, адвокатури, судової системи.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

	Кількість годин відведених на:		
Назва розділу (теми)	Лекції	Семінарські заняття	СРС
	Перший семестр		
Тема 1. Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності правника	2	6	12
Тема 2. Міжнародно-правове регулювання етичних стандартів у професійній діяльності правника	2	4	16
Тема 3. Доброчесність як важлива морально-етична складова діяльності правника	2	4	16
Тема 4. Етика та відповідальність правника. Особливості дисциплінарної відповідальності правників	2	4	16
Тема 5. Правова культура юриста	2	4	14
Тема 6. Юридична освіта та наука в Україні	2	4	8
Разом за 1-й семестр:	12	26	82

5 Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	**Тема 1. Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності правника. Частина 1.** Мета і соціальне значення правничої професії. Правові цінності: загальнотеоретичний аналіз. Роль та значення правових цінностей в правничій діяльності. Українські правові цінності як складова західної правової традиції. Правові цінності у контексті євроінтеграції України. Роль правника у становленні демократії, забезпеченні верховенства права, утвердженні доброчесності. Характеристика світоглядних і морально-етичних принципів правничої професії. Незалежність, професійність, гідність правника. Належність до професійної правничої спільноти. Утвердження поваги до професії правника. Зміст і завдання професійної етики правника. Етичні стандарти професійної взаємодії з різними категоріями осіб. Репутація правника, ризики та гарантії діяльності. Літ.: 1,[С.120-127],3,4,5,6.	2
2	**Тема 2. Міжнародно-правове регулювання етичних стандартів у професійній діяльності правника** Поняття та види міжнародних стандартів професійної діяльності правника. Стандарти незалежності правничої професії Міжнародної асоціації юристів. Міжнародно-правові стандарти етики та поведінки прокурорів, суддів, адвокатів та нотаріусів. Літ.: Літ.: 1,[С.120-127],3,4,5,6.	2 2
3	**Тема 3. Доброчесність як важлива морально-етична складова діяльності правника** Доброчесність як основоположний принцип діяльності правника. Доброчесність як стандарт етичної поведінки виконання професійних обов`язків правників. Юридизація доброчесності як етичного стандарту в юридичний обов'язок. Літ.: 1,[С.120-127],4.	2
4	**Тема 4. Етика та відповідальність правника. Особливості дисциплінарної відповідальності правників.** Співвідношення професійної етики та порушення дисциплінарних норм. Роль і значення кодексів етики, дисциплінарних статутів, актів самоврядних правничих органів. Види та форми професійної відповідальності правника. Критерії якості правничої діяльності та їх вплив на формування професійної відповідальності правника. Літ.: 4,5,14,18[С.87-96],19[С.27-35], 25, 26.	2
5	**Тема 5. Правова культура юриста**. Поняття правової культури юриста, загальна характеристика, загальні положення. Деформації професійної правосвідомості юристів. Провідні функції правової культури юриста. Літ.: 3,4,5,21[С.56-68].	2

6	**Тема 6. Юридична освіта та наука в Україні**. Поняття, види, форми і рівні юридичної освіти. Принципи та державні стандарти юридичної освіти в Україні. Юридична наука в Україні. Взаємозв'язок юридичної освіти, юридичної науки та юридичної практики. Літ.: 4,5,24[С.27-47].	
	Разом	**12**

5.2. Зміст семінарських занять
Перелік семінарських занять для студентів денної форми здобуття освіти

Номер семінарського заняття	Теми семінарського заняття	Кількість годин
1	**Тема 1. Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності правника. Частина 1.** Літ.: 1,[С.120-127],3,4,5,6.	2
2	**Тема 1. Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності правника. Частина 2.** Літ.: 1,[С.120-127],3,4,5,6.	2
3	**Тема 1. Правові цінності та етичні стандарти в професійній діяльності правника. Частина 3.** Літ.: 1,[С.120-127],3,4,5,6.	2
4	**Тема 2. Міжнародно-правове регулювання етичних стандартів у професійній діяльності правника. Частина 1.** Літ.: Літ.: 1,[С.120-127],3,4,5,6.	2
5	**Тема 2. Міжнародно-правове регулювання етичних стандартів у професійній діяльності правника. Частина 2.** Літ.: Літ.: 1,[С.120-127],3,4,5,6.	2
6	**Тема 3. Доброчесність як важлива морально-етична складова діяльності правника.Частина 1.** Літ.: 1,[С.120-127],4.	2
7	**Тема 3. Доброчесність як важлива морально-етична складова діяльності правника. Частина 2.** Літ.: 1,[С.120-127],4.	2
8	**Тема 4. Етика та відповідальність правника. Особливості дисциплінарної відповідальності правників. Частина 1.** Літ.: 4,5,14,18[С.87-96],19[С.27-35], 25, 26.	2
9	**Тема 4. Етика та відповідальність правника. Особливості дисциплінарної відповідальності правників. Частина 2.**	2

	Літ.: 4,5,14,18[С.87-96],19[С.27-35], 25, 26.	2
10	**Тема 5. Правова культура юриста**. Частина 1. Літ.: 3,4,5,21[С.56-68].	2
11	**Тема 5. Правова культура юриста**. Частина 2. Літ.: 3,4,5,21[С.56-68].	2
12	**Тема 6. Юридична освіта та наука в Україні**. Частина 1. Літ.: 4,5,24[С.27-47].	2
13	**Тема 6. Юридична освіта та наука в Україні**. Частина 2. Літ.: 4,5,24[С.27-47].	
	Разом	**26**

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до семінарських занять, виконанні індивідуального завдання тощо. До послуг студентів створена сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні навчально-методичні матеріали. ІДЗ полягає у підготовці проєкту дорожньої карти з розробки та впровадження Етичних кодексів у сфері правничої діяльності.

ІДЗ полягає у підготовці проєкту дорожньої карти з розробки та впровадження Етичних кодексів у сфері правничої діяльності.

Номер тижня	**Вид самостійної роботи**	**Кіл-сть годин**
	Перший семестр	
1	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття № 1	3
2	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття № 2	3
3	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття № 3. Закріплення ІЗ	6
4	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття № 4 Підготовка до ІЗ	8
5	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття № 5. Підготовка до ІЗ	8
6	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття № 6 Підготовка до ІЗ	8
7	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття № 7. Підготовка до ІЗ	8
8	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття №8. Підготовка до ІЗ	8

9	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття № 9. Підготовка до ІЗ	8
10	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття № 10. Підготовка до ІЗ	8
11	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття №11. Презентація ІЗ	6
12	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарських занять № 12-13.	8
	Разом:	**82**

6. Технології та методи навчання

Освітній процес організовано через поєднання лекцій, семінарських занять та самостійної роботи. Лекції проводяться переважно словесними методами (пояснення, розповідь тощо). На семінарських заняттях домінують інтерактивні методи (дискусії, дебати тощо), а також виконуються практичні завдання. Самостійна робота включає підготовку до семінарських занять та виконання індивідуальних завдань.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- презентація індивідуальних завдань;
- виконання практичних завдань у межах семінарських занять.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до семінарських занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами завдань).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене семінарське заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час семінарських занять й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має ***дотримуватися політики доброчесності*** (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено ***визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти***, що розміщені на доступних платформах: EdEra, VUMonline, Prometheus, Coursera, Дія. Цифрова освіта (https://ed-era.com/; https://vumonline.ua/; https://prometheus.org.ua/; https://www.coursera.org/; https://osvita.diia.gov.ua/) та ін., які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf).

Засади використання технологій штучного інтелекту (ШІ) в освітньому процесі. Використання ШІ (властивість систем коректно інтерпретувати зовнішні дані відповідно до поставленої мети, навчатися з таких даних та використовувати результати навчання для досягнення поставлених цілей, в тому числі зі збирання та використання нових даних, шляхом взаємодії з навколишнім середовищем: Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-systemu-zabezpechennya-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf) повинно забезпечувати повагу до конфіденційності та захисту даних учасників освітнього процесу, відповідати нормам та принципам академічної доброчесності. Використання контенту, створеного ШІ, обов'язково фіксується, - вказується назва застосунку, методики його використання та ін. Учасники освітнього процесу повинні бути уважними до згенерованої ШІ інформації та розглядати її як «неперевірений вихідний матеріал».

9 Оцінювання результатів навчання здобувачів магістерського рівня у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС, яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

<table>
<tr><td colspan="13">Аудиторна робота</td><td>Самос-тійна робота</td><td>Семестровий контроль</td><td>Разом</td></tr>
<tr><td colspan="16">Перший семестр</td></tr>
<tr><td colspan="13">Семінарські заняття</td><td>ІДЗ</td><td>Залік</td><td rowspan="3">Сума балів</td></tr>
<tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="16">Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)</td></tr>
<tr><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>3-5</td><td>21-30</td><td>За рейтингом</td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="13">39-65</td><td>21-35</td><td>За рейтингом</td></tr>
</table>

Оцінювання на семінарських заняттях

Оцінка, яка виставляється за семінарське заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні практичних завдань.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	**Узагальнений зміст критерія оцінювання**
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє заповнювати форми звітності, аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між формами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві ***похибки***.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три ***несуттєві помилки***.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і ***суттєві помилки*** у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Індивідуальне завдання здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 21 балів, максимальний – 35 балів).

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти)**.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни (іншого освітнього компонента) за результатами поточного контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	**Рейтингова шкала балів**	**Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни**
		Залік
A	90-100	Зараховано
B	83-89	
C	73-82	
D	66-72	
E	60-65	
FX	40-59	Незараховано
F	0-39	

10. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Професійна відповідальність юриста.
2. Види юридичної роботи та їх характеристика.
3. Загальна характеристика та основні риси юридичної професії.
4. Організаційно-управлінські начала юридичної професії.
5. Принципи юридичної діяльності.
6. Юридичні спеціальності: види та їх характеристика.
7. Юрист як державний службовець та політичний діяч.
8. Професія юриста та формування юриста як професіонала.
9. Професійно-особистісні якості юриста.
10. Особисті та професійні вимоги, що ставляться до адвоката.
11. Особисті та професійні вимоги, що ставляться до нотаріуса.
12. Особисті та професійні вимоги, що ставляться до прокурора.
13. Особисті та професійні вимоги, що ставляться до судді.
14. Особистісні та професійні вимоги, що ставляться до слідчого.
15. Основні принципи професійної діяльності нотаріусів.

16. Основні принципи професійної діяльності судді.
17. Принципи поведінки судді в судовому засіданні.
18. Міжнародна асоціація юристів: мета, завдання та напрями діяльності.
19. Міжнародні норми, які регламентують професійну юридичну діяльність.
20. Міжнародні організації, які створюють єдині стандарти юридичної діяльності.
21. Міжнародні стандарти професійної діяльності та відповідальності правника.
22. Моральна культура юриста.
23. Правова культура юриста.
24. Правосвідомість юриста.
25. Естетична культура – зміст освіти майбутнього фахівця права.
26. Естетична культура юриста: поняття, ознаки та загальна характеристика.
27. Етична культура юриста: поняття, ознаки та загальна характеристика.
28. Професійна етика суддів.
29. Професійна культура юриста.
30. Професійне мислення та елементи творчості в роботі юристів.
31. Співвідношення деонтологічних та правових засад правил професійної поведінки правника.
32. Характеристика Кодексу професійної етики юриста.
33. Професійно-етичні правила поведінки працівника органів внутрішніх справ.
34. Правила адвокатської етики: характеристика основних положень.
35. Основні принципи адвокатської етики.
36. Моральна відповідальність юриста: основні засади.
37. Ретроспективний та проспективний аспекти юридичної відповідальності.
38. Юридичний склад професійно-правової відповідальності правника.
39. Суб'єктний склад юридичної відповідальності правника.
40. Поняття та види дисциплінарної відповідальності правника.
41. Поняття та зміст службової дисципліни правника.
42. Засоби забезпечення службової дисципліни правника.
43. Особливості притягнення до відповідальності адвоката.
44. Особливості юридичної відповідальності в ОВС.
45. Професійна відповідальність слідчого як вид юридичної відповідальності.
46. Професійна відповідальність судді.
47. Службова дисципліна працівників ОВС.
48. Службова дисципліна прокурора.
49. Провадження щодо правника.

11. Рекомендована література

Основна

1. Бігун В. Доброчесність і правосуддя. (Філософія. Теорія. Практика.). Київ: Інтерсервіс, 2021, 500 с.
2. Гриценко Т., Гриценко С., Іщенко Т., Мельничук Т., Чуприк Н., Анохіна Л. Етика ділового спілкування. К. Центр навчальної літератури. 2019. 344 с.
3. Європейський статут судді: прийнятий Європейською асоціацією суддів у 1993 р. URL: https://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/perelik-dokumentiv/evrop-status-suddi.doc
4. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: затв. наказом Національного агентства України з питань державної служби від 5 серпня 2016 р. № 158 (у редакції наказу Національного агентства України з питань державної служби від 28 квітня 2021 р. № 72-21). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text.
5. Загальні принципи для спільноти юристів, прийняті Міжнародною асоціацією юристів (IBA) 20.09.2006 р. у Чикаго. URL: www.ibanet.org/Document/Default.aspx?DocumentUid=FF459E31-D2E8-4EA8.
6. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, прийнятий делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 р. (з наступ. змінами і доп.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_343.

Додаткова

7. Звід принципів для захисту всіх осіб, що піддаються затриманню чи ув'язненню в якій би то небуло формі, схвалений Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 43/173 9.12.1988.
8. Кодекс професійної поведінки адвокатів у Міжнародному кримінальному суді. URL: https://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/BD397ECF8CA8-44EF-92C6-AB4BEBD55BE2/140125/ICCASP432Res1_Russian.pdf
9. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів: затв. Всеукраїнською конференцією прокурорів від 27.04.2017. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900 - 17#Text.
10. Кодекс суддівської етики: затв. XI черговим з'їздом суддів України від 22 лютого 2013 р. URL: http://court.gov.ua/userfiles/Kodex%20sud%20etiki(1).pdf.
11. Лапкін А. В. Правові основи прокурорської діяльності в Україні: наук.-практ. посіб. Харків: Право, 2014. 320 с.
12. Міжнародні принципи незалежності та підзвітності суддів, адвокатів і прокурорів. URL: http://www.refworld.org.ru/category,REFERENCE,ICJURISTS,,,52e64cf74,0.html.
13. Навчальна програма курсу «Професійна відповідальність правника». Програма реформування сектору юстиції «Нове правосуддя». USAID/Україна. 2019. 62 с. URL: https://minjust.gov.ua/files/general/2019/11/04/20191104142153-28.pdf.
14. Основи професійної етики та поведінки прокурора навч. посіб. [Бевзюк І.М., Гвоздик О.І., Борзов А.П. та ін..; за ред.. д-ра юр. наук, проф. Козьякова І.М. Київ.: Нац. Академія прокуратури України, 2017. 184 с.
15. Правовий статус адвоката: проблеми теорії та практики : Монографія / Булеца С.Б., Бисага Ю.М., Заборовський В.В. Одеса : Видавничий дім "Гельветика", 2019. 650с.
16. Правові підстави та приклади притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів, прокурорів, співробітників поліції та державних службовців. Законодавство, практика, приклади за видами порушень / упоряд. С. Г. Туманов. Харків : Право, 2020. 680 с.
17. Суддівський розсуд, судова помилка та суддівське свавілля: погляд через призму юридичної відповідальності суддів / А. Мірошниченко. Київ, 2020. 60 с. URL: https://www.academia.edu/43070667.
18. Судова практика у справах щодо притягнення до кримінальної відповідальності нотаріусів і працівників нотаріальних контор / Д.В. Журавльов, М.Г. Коротюк, О.В. Коротюк, К.І. Чижмарь. Київ : ОВК, 2019. 218 с.

19. Юридична деонтологія і професійна етика та логіка для юристів: навчально-методичний практикум для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки «Правознавство» / А. В. Грубінко; В. М. Кравчук. Тернопіль, 2016. 109 с.
20. Бабенко А. М., Борисова О. О. Юридична деонтологія : навчальний посібник. Одеса : ОДУВС, 2022. 176 с.
21. Конспект лекцій зі спеціального курсу «Юридична деонтологія» для студентів усіх форм навчання спеціальності «Право» / Укладач: Кузякова Ю. С. Дніпро, 2019. 37 с.
22. Курс лекцій з юридичної деонтології : навч. посіб. / І. А. Логвиненко, І. Л . Невзоров, Є. С. Логвиненко та ін. ; за заг. ред. І. А. Логвиненка, І. Л. Невзорова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 184 с.
23. Тарасевич Т. Ю. Правове регулювання біометричної ідентифікації особи: національні тенденції та зарубіжний досвід. Часопис Київського університету права. 2021. № 2. С. 281–287.
24. Тарасевич Т. Ю. Евтаназія як соціальна проблема. Право та державне управління. Запоріжжя, 2022. № 3. С. 14–21.
25. Тарасевич Т. Ю. Реалізація соматичних прав людини в умовах розвитку сучасних біотехнологій. Право та державне управління. Запоріжжя, 2022. № 2. С. 46–52.
26. Тарасевич Т. Ю. Принципи соматичних прав людини як підґрунтя їх реалізації в умовах розвитку сучасних біотехнологій. Альманах права. 2022. Вип. 13. С. 318–325.
27. Тарасевич Т. Ю. Принцип конфіденційності в реалізації соматичних прав людини крізь призму взаємозв'язку біомедичної етики і права. Європейські перспективи: наук.-практ. журн. 2023. Вип 3. С. 21–27.
28. Тарасевич Т. Ю. Правова танатологія та право на смерть: проблеми та перспективи вивчення соматичних прав людини. Альманах права. 2023. Вип 14. С. 352–360.
29. Тарасевич Т. Ю. Універсальні принципи та цінності біомедичної етики: аспекти взаємозв'язку з біоюриспруденцією. Часопис Київського університету права. 2023. № 1. С. 128-132. DOI: https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2023.27
30. Тарасевич Т. Ю. Евтаназія як форма реалізації права людини на смерть: медикоправові аспекти. Наукові перспективи. Актуальні питання у сучасній науці. Сер. «Право». 2023. Вип. 1 (17). С. 303–313. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023- 1(7)-303-313.
31. Tarasevych T., Ostapenko O., Dzeveluk M., Chernyshchuk N., & Grynko S. Ethical and legal aspects of cloning the human body: current challenges. Етичні та правові аспекти клонування людського тіла: сучасні виклики. Lex Humana. 2023. Vol. 15 (2). P. 45–58. URL: https://seer.ucp.br/seer/index.php/LexHumana/article/view/2475. Web of Science (A).

12. Інформаційні ресурси:

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: http://library.khmnu.edu.ua/.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: https://msn.khmnu.edu.ua/.